

עניינים תוכן

3.....	מבוא
4.....	רקע תיאורטי
4.....	אלבר קאמי
5.....	הפילוסופיה האקזיסטנציאליסטית
6.....	אבסורד :
9.....	הזר- אלבר קאמי
12.....	טאהר בן ג'לון
13.....	בן החולות- טאהר בן ג'לון
14.....	ניכור וזהות
15.....	זרות וזהות- "הזר"
20.....	זרות וזהות- "בן החולות"
24.....	דמיון ושוני בין הזרות והזהות בשני הסיפורים :
27.....	סיכום
28.....	ביבליוגרפיה

מבוא

עבודה זו מבקשת להשוות בין שני ספרים של סופרים שונים, בעלי קורות דומים, אשר כתבו על רקע תקופתם. הספר "הזר" של אלבר קאמי שראה אור בשנת 1942, וספרו של טהאר בן ג'לון "בן החולות", שראה אור בשנת 1985, בציון מושגים של זהות וניכור.

תחילה אתייחס לביוגרפיה של שני הסופרים, מתוך מחשבה שפרי עטם של סופרים ואנשי רוח הוא תולדה של המציאות בה הם חיים ועמה הם מתמודדים.

אסקור את חייו של קאמי (1913-1960), באלז'יר ארץ מולדתו, ובהמשך בצרפת, על רקע שתי מלחמות עולם ואלומות רבה שידע העולם בזמנו. לאחר מכן אתייחס לפילוסופיית האקזיסטנציאליזם- אליה חבר ועליה כתב, ברוח מאורעות תקופתו או כביקורת עליהן, בין היתר.

בהמשך, אציג את הרקע של בן ג'לון (1944--), תחילה במרוקו, בזמנים בהם אישה נחשבה לנחותה, והחוק, כמו גם חוקת האסלאם, הפלו אותה לרעה במובנים רבים לעומת הגבר. בהמשך, חייו בצרפת, לאחר שנעצר ונאסר במרוקו, בגין השתתפותו בהפגנות סטודנטים. בידי רקע זה לספק לתת רקע וביאור אודות כתיבת ספרו "בן החולות".

לבסוף, אבחן את נופם של שני הספרים במשמעותם העמוקה, כפי שחוויתי אני בקריאתם וכפי שכתבו עליהם אחרים, מתוך מטרה להשוות ביניהם, תוך עיסוק במונחים 'זהות' ו'ניכור' השזורים לאורך דפיהם, בהיבטים שונים אך דומים ביותר. את הדמיון והשוני הללו, החוברים יחד, אעלה על כתב, ברוח ראייתי אותם, כמו גם ברוח התקופה הפוסט-מודרנית בה נכתבו.

רקע תיאורטי

מראי יצירתו של סופר נשקפת תמונת דורו, פני תקופתו, אם בעמימות אם בשחרור מכוון. היטיב לתאר זאת ברשאי (1979), "תמונת המסגרת של יוצר ויצירתו מתרחבת, והוא ננעץ בעומק תקופתו: ניזון ממנה כחומרי הסיפור שלו ומקנה להם ערך ומשמעות משלו" (עמ' 230).

בבסיס יצירה ספרותית עומדים פעמים רבות יחסי גומלין שבין היצירה לבין התקופה בה נכתבה, מנקודת מבטו של המחבר. על-כן, יותר מראוי לתת את הדעת על התקופה בה חיו שני הסופרים שיצירותיהם תדונה בעבודה זו.

אלבר קאמי

אלבר קאמי, פילוסוף וסופר צרפתי, נולד בעיירה מונדובי שבאלז'יריה בשנת 1913. אביו נהרג במלחמת העולם השנייה. קאמי היה חבר בתנועות קומוניסטיות וסוציאליסטיות. בגיל 26 עקר לצרפת בחיפוש אחר עבודה. הוא עבד כעיתונאי במספר עיתונים, ביניהם גם כתב העת המחתרתי "קומבה" בזמן מלחמת העולם השנייה. בשנת 1942 יצא לאור בפריז ספרו "הזר". מספר חודשים אחריו יצאה לאור מסתו "המיתוס של סזיפוס", המהווה פרשנות ל"הזר", במסגרת רעיונותיה של הפילוסופיה האקזיסטנציאליסטית, העומדת במרכזו. בשנת 1957 זכה קאמי בפרס נובל לספרות, ושלוש שנים אחר כך, בשנת 1960 מת כתוצאה מתאונת דרכים (מתוך אתר 'סימניה').

היטיב לתאר את קאמי בתקופתו אוחנה (2013), וכך מדבריו: "חיי הקצרים, יצירותיו הספרותיות ועמדותיו האינטלקטואליות של אלבר קאמי עמדו כמעט בסימן האלימות. בן שנה התייתם מאביו, שנהרג בחיל הכיבוש הצרפתי... את שנותיו הראשונות בצרפת המובסת חי כעורך עיתון מחתרתי... בשנים שלאחר השחרור נחשף מרחוק לעריצות הבולשביקית... בשנותיו האחרונות היה עד ל"מלחמה המלוכלכת" בין מולדתו לארצו (אלז'יר וצרפת). תאונת דרכים טרגית קטעה חיים יצירתיים מלאי מעש והשראה... שחפפו פחות או יותר את מחציתה הראשונה, העקובה מדם של המאה ה-20".

קאמי חי בתקופה בה ידע העולם סביבו אלימות רבה. קולוניאליזם, שתי מלחמות עולם, עקדות, של אנשים כתנועות. אלו, לטענת אוחנה (2013), הן נקודות המוצא ליצירותיו של קאמי, שהרהר בשאלה כיצד לכל הפחות להגביל את האלימות הבלתי ניתנת להכחדה כבת לווייתו של המין האנושי.